

ĐỀ MINH HỌA CUỐI KÌ TỰ LUẬN CNXH

Câu 1(5 điểm): *V.I.Lênin đã diễn đạt một cách khái quát về bản chất và mục tiêu của dân chủ xã hội chủ nghĩa rằng: “Chế độ dân chủ vô sản so với bất cứ chế độ dân chủ tư sản nào, cũng dân chủ hơn gấp triệu lần”.*

1. Anh (chị) hãy phân tích lý luận của chủ nghĩa xã hội khoa học về bản chất của nền dân chủ xã hội chủ nghĩa để làm sáng tỏ nhận định trên.

Dân chủ xã hội chủ nghĩa là nền dân chủ cao hơn về chất so với nền dân chủ có trong lịch sử nhân loại, là nền dân chủ mà ở đó, mọi quyền lực thuộc về nhân dân, dân là chủ và dân làm chủ; dân chủ và pháp luật nằm trong sự thống nhất biện chứng; được thực hiện bằng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, đặt dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản.

Theo V.I.Lênin, không phải là chế độ dân chủ cho tất cả mọi người; nó chỉ là dân chủ đối với quần chúng lao động và bị bóc lột; dân chủ vô sản là chế độ dân chủ vì lợi ích của đa số. Rằng, dân chủ trong chủ nghĩa xã hội bao quát tất cả các mặt của đời sống xã hội, trong đó, dân chủ trên lĩnh vực kinh tế là cơ sở; dân chủ đó càng hoàn thiện bao nhiêu, càng nhanh đến ngày tiêu vong bấy nhiêu. Dân chủ vô sản loại bỏ quyền dân chủ của tất cả các giai cấp là đối tượng của nhà nước vô sản, nó đưa quảng đại quần chúng nhân dân lên địa vị của người làm chủ chân chính của xã hội.

Với tư cách là đỉnh cao trong toàn bộ lịch sử tiến hóa của dân chủ, dân chủ xã hội chủ nghĩa có bản chất cơ bản sau :

Bản chất chính trị:

Dưới sự lãnh đạo duy nhất của một đảng giai cấp công nhân mà trên mọi lĩnh vực xã hội đều thực hiện quyền lực của nhân dân, thể hiện qua các quyền dân chủ, làm chủ, quyền con người, thỏa mãn ngày càng cao hơn các nhu cầu và lợi ích của nhân dân. Nhân dân lao động là người làm chủ những quan hệ chính trị trong xã hội.

Họ có quyền tham gia vào các bộ máy chính quyền từ trung ương đến địa phương, tham gia đóng góp ý kiến xây dựng chính sách, pháp luật, xây dựng bộ máy và cán bộ, nhân viên nhà nước. Quyền được tham gia rộng rãi vào công việc quản lý nhà nước của nhân dân chính là nội dung dân chủ trên lĩnh vực chính trị.

Xét về bản chất chính trị, dân chủ xã hội chủ nghĩa vừa có bản chất giai cấp công nhân, vừa có tính nhân dân rộng rãi, tính dân tộc sâu sắc. Do vậy, nền dân chủ xã hội chủ nghĩa khác về chất so với nền dân chủ tư sản ở bản chất giai cấp (giai cấp công nhân và giai cấp tư sản); ở cơ chế nhất nguyên và cơ chế đa nguyên; một đảng hay nhiều đảng; ở bản chất nhà nước (nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa và nhà nước pháp quyền tư sản). Bản chất kinh tế: Nền dân chủ xã hội chủ nghĩa dựa trên chế độ sở hữu xã hội về những tư liệu sản xuất chủ yếu của toàn bộ xã hội, đáp ứng sự phát triển ngày càng cao của lực lượng sản xuất, dựa trên cơ sở khoa học - công nghệ hiện đại, nhằm thoả mãn ngày càng cao những nhu cầu vật chất và tinh thần của toàn thể nhân dân lao động.

Bản chất kinh tế:

Đảm bảo quyền làm chủ của nhân dân về các tư liệu sản xuất chủ yếu; quyền làm chủ trong quá trình sản xuất kinh doanh, quản lý và phân phối, phải coi lợi ích kinh tế của người lao động là động lực cơ bản nhất có sức thúc đẩy kinh tế - xã hội phát triển. Khác với nền dân chủ tư sản, bản chất kinh tế của nền dân chủ xã hội chủ nghĩa là thực hiện chế độ công hữu về tư liệu sản xuất chủ yếu và thực hiện chế độ phân phối lợi ích theo kết quả lao động là chủ yếu.

Bản chất tư tưởng - văn hoá - xã hội:

Nền dân chủ xã hội chủ nghĩa lấy hệ tư tưởng Mác - Lênin - hệ tư tưởng của giai cấp công nhân, làm chủ đạo với mọi hình thái ý thức xã hội khác trong xã hội mới. Đồng thời nó kế thừa, phát huy những tinh hoa văn hoá truyền thống và nhân loại. Trong nền dân chủ xã hội chủ nghĩa, nhân dân được làm chủ những giá trị văn

minh tinh thần và nâng cao trình độ văn hoá, có điều kiện để phát triển cá nhân. Có sự kết hợp hài hoà về lợi ích giữa cá nhân, tập thể và lợi ích toàn xã hội.

Với những ý nghĩa như vậy, dân chủ xã hội chủ nghĩa và nhất nguyên về chính trị, bảo đảm vai trò lãnh đạo duy nhất của Đảng Cộng sản không loại trừ nhau mà ngược lại, chính sự lãnh đạo của Đảng là điều kiện cho dân chủ xã hội chủ nghĩa ra đời, tồn tại và phát triển.

2. Anh (chị) cần làm gì để góp phần xây dựng Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa giàu mạnh, dân chủ, văn minh?

- Phải học tập, lao động, rèn luyện và cống hiến trí tuệ, nhiệt huyết của tuổi trẻ để kế tục sự nghiệp mà thế hệ cha anh góp phần xây dựng Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

- Từng ngày trau dồi kiến thức, nâng cao nhận thức và lý luận và thực tiễn; thi đua học tập, nghiên cứu, áp dụng các thành tựu khoa học – kỹ thuật tiên tiến; xây dựng phong trào tình nguyện; giữ vững niềm tin vào sự lãnh đạo đúng đắn của Đảng Cộng sản Việt Nam và từng ngày trưởng thành hơn khi được tổ chức giáo dục và rèn luyện.

- Cảnh giác trước âm mưu chia rẽ, xuyên tạc của các thế lực thù địch, biết đấu tranh chống các biểu hiện của lối sống lai căng, thực dụng, xa rời các giá trị văn hoá- đạo đức truyền thống của dân tộc. Phê phán, đấu tranh với những thái độ, việc làm gây tổn hại đến an ninh quốc gia, xâm phạm chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc.

- Quan tâm đến đời sống chính trị- xã hội của địa phương, đất nước, đồng thời Thực hiện tốt mọi chủ trương, chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước; đồng thời vận động mọi người xung quanh cùng thực hiện theo đúng quy định của pháp luật.

Câu 2(5 điểm): Anh (chị) hãy phân tích điều kiện ra đời của chủ nghĩa xã hội. Từ đó, với vai trò là chủ nhân của đất nước, anh (chị) cần làm gì để bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân vững mạnh, toàn diện.

Chủ nghĩa xã hội: được tiếp cận từ các góc độ sau đây :1) Là phong trào thực tiễn, phong trào đấu tranh của nhân dân lao động chống lại áp bức, bất công, chống các giai cấp thống trị; 2) Là trào lưu tư tưởng, lý luận phản ánh lý tưởng giải phóng nhân dân lao động khỏi áp bức, bóc lột, bất công; 3) Là một khoa học - Chủ nghĩa xã hội khoa học, khoa học về sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân; 4) Là một chế độ xã hội tốt đẹp, giai đoạn đầu của hình thái kinh tế-xã hội cộng sản chủ nghĩa.

Điều kiện ra đời của chủ nghĩa xã hội:

Bằng lý luận hình thái kinh tế - xã hội, C.Mác đã đi sâu phân tích, tìm ra qui luật vận động của hình thái kinh tế - xã hội tư bản chủ nghĩa, từ đó cho phép ông dự báo khoa học về sự ra đời và tương lai của hình thái kinh tế - xã hội cộng sản chủ nghĩa. V.I.Lênin cho rằng: C.Mác xuất phát từ chỗ là chủ nghĩa cộng sản hình thành từ chủ nghĩa tư bản, phát triển lên từ chủ nghĩa tư bản là kết quả tác động của một lực lượng xã hội do chủ nghĩa tư bản sinh ra – giai cấp vô sản, giai cấp công nhân hiện đại.

Điều kiện kinh tế:

Lực lượng sản xuất càng được cơ khí hóa, hiện đại hóa càng mang tính xã hội hóa cao, thì càng mâu thuẫn với quan hệ sản xuất tư bản chủ nghĩa dựa trên chế độ chiếm hữu tư nhân tư bản chủ nghĩa. Quan hệ sản xuất tư bản đóng vai trò mở đường cho lực lượng sản xuất phát triển, thì ngày càng trở nên lỗi thời, xiềng xích của lực lượng sản xuất.

Điều kiện chính trị - xã hội:

Mâu thuẫn giữa tính chất xã hội hóa của lực lượng sản xuất với chế độ chiếm hữu tư nhân tư bản chủ nghĩa đối với tư liệu sản xuất trở thành mâu thuẫn kinh tế cơ

bản của chủ nghĩa tư bản, biểu hiện về mặt xã hội là mâu thuẫn giữa giai cấp công nhân hiện đại và giai cấp tư sản lỗi thời.

Sự phát triển mạnh mẽ của lực lượng sản xuất và sự trưởng thành thực sự của giai cấp công nhân là tiền đề, điều kiện cho sự ra đời của hình thái kinh tế - xã hội cộng sản chủ nghĩa. Tuy nhiên, do khác nhau về bản chất với tất cả các hình thái kinh tế - xã hội trước đó, nên hình thái kinh tế - xã hội cộng sản chủ nghĩa không tự nhiên ra đời, trái lại, nó chỉ được hình thành thông qua cách mạng vô sản dưới sự lãnh đạo của đảng của giai cấp công nhân – Đảng Cộng sản, thực hiện bước quá độ từ chủ nghĩa tư bản lên chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản.

Cách mạng vô sản là cuộc cách mạng của giai cấp công nhân và nhân dân lao động dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản, trên thực tế được thực hiện bằng con đường bạo lực cách mạng nhằm lật đổ chế độ tư bản chủ nghĩa, thiết lập nhà nước chuyên chính vô sản, thực hiện sự nghiệp cải tạo xã hội cũ, xây dựng xã hội mới, xã hội xã hội chủ nghĩa và cộng sản chủ nghĩa.

Vai trò là chủ nhân của đất nước, cần phải làm để bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân vững mạnh, toàn diện:

Sinh viên thấy được tầm quan trọng sự cần thiết và quan trọng trong việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân vững mạnh, toàn diện:

- Là một sinh viên phải phấn đấu và trở nên gương mẫu trong các hoạt động xã hội, vận dụng sáng tạo để góp phần cho đất nước ngày càng một phát triển mạnh mẽ hơn. Luôn giữ vững lập trường của mình, dám nói lên tiếng nói của mình. Giữ chuẩn mực đạo đức của ông cha ta từ xưa đến nay.

- Luôn trau dồi, học hỏi, học tập và rèn luyện theo tư tưởng của Hồ Chí Minh về cách mạng Đảng cũng như về sự nghiệp của thanh niên Việt Nam.

- Trong xu thế toàn cầu hiện nay, là một sinh viên thì phải có trách nhiệm sáng suốt trong việc chọn lọc thông tin. Không để bản thân sa lầy vào những hội phản động, lời kéo lối sống thực dụng.

- Sinh viên ngày nay phải tham gia vào các hoạt động tình nguyện giúp đỡ, tuyên truyền ý thức tự giác, kỷ luật nhằm đẩy mạnh trong công tác xây dựng Đảng ta. Tự học suốt đời, tự bồi dưỡng để nâng cao chuyên môn của mình. Tuyên truyền đường lối chính sách pháp luật của Đảng, của nhà nước đến quần chúng nhân dân. Tìm biện pháp để phòng chống suy thoái về phẩm chất đạo đức.